

نقش میانجی نشخوار خودانتقادی در رابطه بین قربانی قلدری سایبری و پریشانی روانشناختی در نوجوانان

The mediating role of self-critical rumination in the relationship between cyberbullying victimization and psychological distress in adolescents

Hossein Alipour Proj

Department of Psychology, La.C., Islamic Azad University, Lahijan, Iran.

Hasan Alikhani *

Department of Physical education and Sport science, La.C., Islamic Azad University, Lahijan, Iran.

alikhanihasan@iau.ac.ir

Tahereh Hamzehpoor Haghighi

Department of Psychology, La.C., Islamic Azad University, Lahijan, Iran.

حسین علی پور پروج

گروه روانشناسی، واحد لاهیجان، دانشگاه آزاد اسلامی، لاهیجان، ایران.

حسن علیخانی (نویسنده مسئول)

گروه تربیت بدنی، واحد لاهیجان، دانشگاه آزاد اسلامی، لاهیجان، ایران.

طاهره حمزه پور حقیقی

گروه روانشناسی، واحد لاهیجان، دانشگاه آزاد اسلامی، لاهیجان، ایران.

Abstract

The present research was conducted with the aim of investigating the mediating role of self-critical rumination in the relationship between cyberbullying victimization and psychological distress. The method of descriptive correlational research was structural equation modeling. The statistical population of this study consisted of male middle school students in Bandar Anzali in 2024-2025, that among them 230 students selected as samples by available sampling. In order to collect data the Cyber-Bullying/Victimization Experiences Questionnaire (CBVEQ, Antoniadou et al., 2016), the Self-Critical Rumination Scale (SCRS, Smart et al., 2016) and the Depression, Anxiety, and Stress Scale-21 Items (DASS-21, Loviband & Loviband) were used. The data were analyzed using structural equation modeling method. The result showed that the proposed model is a good fit. The result showed that the direct effect of Cyberbullying Victimization with Psychological Distress was significant; Also direct effect of Cyberbullying Victimization with Self-critical Rumination was significant ($P < 0.05$). Other result showed that Self-critical Rumination played a mediating role between Cyberbullying Victimization and Psychological Distress ($P < 0.05$). In General, it can be concluded that Cyberbullying Victimization directly and with the mediation of Self-critical Rumination can affect the level of Psychological Distress in Adolescents.

Keywords: Psychological Distress, Self-Critical Rumination, Cyberbullying Victimization, Adolescents.

چکیده

پژوهش حاضر با هدف بررسی نقش میانجی نشخوار خودانتقادی در رابطه بین قربانی قلدری سایبری و پریشانی روانشناختی بود. روش پژوهش توصیفی-همبستگی از نوع معادلات ساختاری بود. جامعه آماری پژوهش دانش آموزان پسر دوره اول مقطع متوسطه شهر بندرانزلی در سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴ بود که از بین آنها به صورت در دسترس ۲۳۰ نفر به عنوان نمونه انتخاب شدند. به منظور جمع آوری داده ها از پرسشنامه تجربه قلدری-قربانی سایبری (CBVEQ، آنتیادو و همکاران، ۲۰۱۶)، مقیاس نشخوار خودانتقادی (SCRS، اسمارت و همکاران، ۲۰۱۶) و مقیاس افسردگی، اضطراب و استرس (DASS-21، لایبوند و لایبوند، ۱۹۹۵) استفاده شد. تحلیل داده ها با استفاده از روش مدل یابی معادلات ساختاری انجام شد. بر اساس یافته ها مدل پیشنهادی پژوهش از برازش مطلوب برخوردار بود. نتایج نشان داد که قربانی قلدری سایبری و نشخوار خودانتقادی به طور مثبت بر پریشانی روانشناختی اثر مستقیم داشتند؛ همچنین قربانی قلدری سایبری به طور مثبت بر نشخوار خودانتقادی اثر مستقیم و معنادار داشت ($P < 0.05$). نتایج دیگر پژوهش نشان داد که نشخوار خودانتقادی بین رابطه قربانی قلدری سایبری و پریشانی روانشناختی نقش میانجی داشت ($P < 0.05$). در مجموع می توان نتیجه گرفت که قربانی قلدری سایبری به طور مستقیم و با میانجی گری نشخوار خودانتقادی می تواند بر میزان پریشانی روانشناختی نوجوانان تاثیر بگذارد.

واژه های کلیدی: پریشانی روانشناختی، نشخوار خودانتقادی، قربانی قلدری سایبری، نوجوانان.

مقدمه

دوران نوجوانی در راستای تغییرات مربوط به دوران بلوغ اعم از جسمانی، روانشناختی و اجتماعی به عنوان یکی از دوره‌های بحرانی بروز اختلالات روانشناختی شناخته می‌شود. یکی از مشکلات رایج مربوط به این دوران که سلامت روان نوجوانان و رفتار آنها را تحت تاثیر قرار می‌دهد، پریشانی روانشناختی^۱ است (آجرلو و همکاران، ۱۴۰۳). از جایی که سطح کیفیت زیسته در این دوران به طور کلی پیش‌بینی کننده تحولات روانی-اجتماعی در آینده نه چندان دور به شمار می‌رود، توجه و اهمیت به سلامت روانی نوجوانان امری ویژه محسوب می‌گردد (د کاروالیو و ویگا^۲، ۲۰۲۲). افرادی که دچار پریشانی روانشناختی هستند، نسبت به کسانی که از چنین مشکلاتی برخوردار نیستند، توانایی کمتری در سازگاری با چالش‌های روانی و جسمانی دارند؛ بی‌شک سازگاری اجتماعی نوجوانان، از مهمترین نشانه‌های سلامت روانشناختی، در مرحله بحرانی تحول انسان دچار تغییرات قابل توجهی می‌شود که این تحولات در عملکرد اجتماعی می‌تواند تحت تاثیر پریشانی روانشناختی باشد (بیروانوند و همکاران، ۱۴۰۳).

پریشانی روانشناختی به ندرت در نقش یک مفهوم مستقل شناخته می‌شود و معمولاً به عنوان بخشی از مشکلات آسیب‌شناسی روانی مورد توجه قرار می‌گیرد؛ بنابراین، به نظر می‌آید که علی‌رغم داشتن جنبه عمومی، این مفهوم می‌تواند نقش چشمگیری در تبیین سایر متغیرها داشته باشد (جهان، ۱۴۰۱). پریشانی روانشناختی یک ساختار چندبعدی از مجموعه نشانه‌های روانشناختی غیراختصاصی از جمله افسردگی، اضطراب و استرس به عنوان حالتی از آغاز یک اختلال روانشناختی بالینی در نظر گرفته می‌شود، اگرچه در مواجهه با رویدادهای استرس‌زای زندگی، تغییرات طبیعی در خلق فرد را به شکلی از عملکرد روانشناختی ناسازگار نمایان می‌کند (فهامی و محمدی، ۱۴۰۳). بنابراین معمولاً افرادی که به صورت مداوم شرایط سخت زندگی را تجربه می‌کنند از شدت مشکلات روانشناختی نظیر افسردگی، اضطراب و استرس به حالتی از پریشانی روانشناختی دچار می‌شوند (شمالی احمدآبادی و برخورداری احمدآبادی، ۱۴۰۳).

با توجه به استفاده فزاینده از شبکه‌های اجتماعی، امروزه شاهد تجربه خشونت و قلدری در فضای مجازی هستیم که پیامدهای ناسازگار مرتبط با سلامت روانی-اجتماعی اعم از بروز مشکلات در روابط بین‌فردی را به همراه دارد و زمینه پریشانی روانشناختی را تا حد بسیار زیادی فراهم می‌سازد (شاهین^۳ و همکاران، ۲۰۲۳). نوجوانان در مواجهه با عوامل تنش‌زا در معرض مشکلات درونی از جمله اضطراب و افسردگی قرار می‌گیرند به طوریکه قربانی قلدری سایبری^۴ برداشت منفی از ذهنیت اطرافیان و طرد اجتماعی را ایجاد می‌کند که تشدید خودارزیابی‌های منفی را در پی داشته و به مشکلات سلامت روان دامن می‌زند (لی^۵ و همکاران، ۲۰۲۵). قربانی قلدری سایبری در کوتاه مدت تقلیل میزان شادکامی و همچنین تشدید پریشانی را به بار می‌آورد و احساس ارزشمندی را در افراد زیر سوال می‌برد و به تدریج در بلندمدت اضطراب، افسردگی و پریشانی‌های روانشناختی را به همراه دارد (نور^۶ و همکاران، ۲۰۲۵). این روند در قربانیان، اغلب در سال‌های آغازین دوره نوجوانی به‌ویژه در بازه ۱۱ الی ۱۳ سالگی قابل مشاهده است (شولتز^۷ و همکاران، ۲۰۲۵).

قلدری سایبری به یک پدیده جهانی تبدیل شده است که همزمان با توسعه فناوری اطلاعات در حال افزایش است (دیکوروحمان و پوترا^۸، ۲۰۲۴). قلدری سایبری نسخه جدیدی از قلدری‌های سنتی است با این تفاوت که در دنیای دیجیتال رخ می‌دهد (ژو^۹ و همکاران، ۲۰۲۵) و غیرقابل رؤیت، نامشهود و مستمر صورت می‌گیرد که از دیگر وجه تفاوت‌های آن با قلدری سنتی می‌توان به تخطی از حد و مرزها و چالش در نظارت آن اشاره کرد (جیانگ^{۱۰} و همکاران، ۲۰۲۵). این نوع از آزار و آسیب‌ها که به صورت غیرمسقیم در فضای دیجیتال رخ می‌دهد، با محدودیت در نظارت و بررسی جرائم در حوزه فناوری و ارتباطات به تسهیل رفتارهای مجرمانه منجر می‌گردد (پارک و بائی^{۱۱}، ۲۰۲۵). سرانجام نوجوانان با خودافشاگری و در اختیار قرار دادن اطلاعات مجرمانه خود در شبکه‌های اجتماعی عرصه سوءاستفاده‌گری را برای عاملان قلدری سایبری مهیا می‌سازند (کوپن هو و نگوین^{۱۲}، ۲۰۲۳).

1 Psychological Distress

2 de Carvalho & Veiga

3 Shaheen

4 Cyberbullying Victimization

5 Lee

6 Noor

7 Schulz

8 Dikurrahman & Putra

9 Zhu

10 Jiang

11 Park & Bae

12 Quynh Ho & Nguyen

در دوران نوجوانی، احتمال بروز اختلالات روانی بیشتر می‌شود و خودانتقادی در این مرحله می‌تواند عاملی برای بروز اختلالات دیگر باشد، به طوریکه انتقادات بیش از حد از خود، مشکلات بالینی همچون پریشانی روانشناختی را دربر دارد (سپهری و همکاران، ۲۰۲۳). اگرچه پژوهش‌های بسیار اندکی در زمینه نشخوار خودانتقادی^۱ وجود دارد اما نشان داده شده است که افزایش شدت نشخوار خودانتقادی معمولاً منجر به کاهش بهزیستی روانشناختی می‌شود (شاهیان و همکاران، ۱۴۰۳). این نوع از نشخوار فکری به معنای فرآیند انتقاد مداوم از نقص‌های فردی است، حتی اگر این ایرادات در واقعیت وجود نداشته باشند که این رفتار می‌تواند به مرور زمان سلامت روان فرد را تحت تأثیر قرار دهد و به خودآزاری ذهنی و افزایش استرس منجر شود (بیرنی^۲ و همکاران، ۲۰۲۵). به واسطه این نوع از نشخوار ذهنی، فرد بر روی احساس بی‌ارزشی یا جنبه‌هایی از شخصیت خود توجه می‌کند که باعث شرمندگی او می‌شود و به دنبال انزوای طلبی در معرض پریشانی روانشناختی قرار می‌گیرد (کوکسل^۳ و همکاران، ۲۰۲۲).

نشخوار خودانتقادی، که نوعی نشخوار فکری است ممکن است باعث تشدید مشکلات روانی در افرادی شود که در معرض قربانی قلدری سایبری هستند؛ در پژوهشی نشان داده شد افراد قربانی درگیر مرور افکار مزاحم شده و برای رهایی از احساسات ناخوشایند ناشی از آن، به افکار خودکشی روی می‌آورند (زو^۴ و همکاران، ۲۰۲۳). تنش‌های ناشی از قلدری سایبری در پی ایجاد برداشتهای منفی از رفتارها سبب خودسرزنشگری قربانیان می‌شود و با تداوم هرچه بیشتر این چرخه تنش‌زا شدت استرس، اضطراب و افسردگی در میان این افراد بیشتر می‌شود (سرگیوا و ژلتوخینا^۵، ۲۰۲۵). در ادامه این تهدیدها و یا رفتارهای تحقیرآمیز، خودآزمایی‌های منفی در قربانیان شکل می‌گیرد که این باورهای تحریف شده درباره خود، افراد دیگر و جهان، پایه‌های پریشانی روانشناختی را شکل می‌دهد (گنگ^۶ و همکاران، ۲۰۲۵).

پژوهشی نشان داد نوجوانانی که در معرض قلدری سایبری قرار می‌گیرند، در مقایسه با افراد غیرقربانی، با احتمال بیشتری استرس، اضطراب و افسردگی را تجربه می‌کنند (خادکا^۷ و همکاران، ۲۰۲۴). همچنین مطالعه دیگری نشان داد قربانیانی که با آزار و آسیب‌های سایبری مواجه می‌شوند، به شدت درگیر نشخوارهای ذهنی می‌شوند (لیو^۸ و همکاران، ۲۰۲۵). از طرفی نتایج پژوهشی دیگر، حاکی از آن است که افزایش هرچه بیشتر افکار خودانتقادی منجر به تشدید پریشانی روانشناختی می‌شود (گلر^۹ و همکاران، ۲۰۲۴). نشخوار ذهنی، در نقش یک مکانیسم مقابله‌ای ناسازگار، با اختلال در انعطاف‌پذیری نگرش مثبت، موجب تشدید تأثیرپذیری نوجوانان از موقعیت‌های استرس‌زا شده و زمینه قرارگیری در معرض پریشانی روانشناختی را برای آنها فراهم می‌سازد. قربانیان تحت تأثیر عوامل تنش‌زا، دچار نگرانی در مورد تعاملات میان‌فردی خود به ویژه با همسالان شده که به شدت آنها را مستعد تفکرات انتقادی درباره خود می‌سازد (پاریس^{۱۰} و همکاران، ۲۰۲۲).

در مجموع، نشخوار خودانتقادی به عنوان پلی عمل می‌کند که تبیین می‌کند چگونه و چرا قربانی شدن در فضای مجازی می‌تواند از طریق منفی‌نگری طولانی‌مدت خودمحور، به پریشانی روانشناختی قابل توجهی تبدیل شود. از آنجا که پریشانی روانشناختی به عنوان یکی از مهمترین مشکلات روانشناختی در سازگاری اجتماعی نوجوانان می‌تواند تحت تأثیر آزار و آسیب‌های سایبری پدیدار شود، توجه به بررسی روند این همبستگی حائز اهمیت است. یافته‌های این پژوهش می‌توانند به روانشناسان و مشاوران مدارس در طراحی مداخلات درمانی و پیشگیرانه موثر جهت کاهش نشخوار خودانتقادی کمک کنند و همچنین با تدوین راهبردهای مفید و آموزش مهارت‌های مقابله‌ای از درگیری نوجوانان با مشکلات روانشناختی ناشی از قلدری سایبری پیشگیری به عمل آورند. با توجه به اهمیت این موضوع، ایفای نقش نشخوار خودانتقادی در پژوهش‌های قبلی با ابهام رو به رو است؛ بر این اساس پژوهش حاضر با هدف بررسی نقش میانجی نشخوار خودانتقادی در رابطه بین قربانی قلدری سایبری و پریشانی روانشناختی در نوجوانان انجام شد.

روش

- 1 Self-Critical Rumination
- 2 Birni
- 3 Kocsel
- 4 Zou
- 5 Sergeeva & Zheltukhina
- 6 Geng
- 7 Khadka
- 8 Liu
- 9 Geller
- 10 Parris

روش پژوهش حاضر توصیفی-همبستگی از نوع معادلات ساختاری بود. جامعه آماری این پژوهش دانش‌آموزان پسر مقطع متوسطه دوره اول شهر بندرانزلی در سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴ بودند. حجم نمونه در این مطالعه براساس فرمول پیشنهادی کلاین^۱ (۲۰۱۱) ۲۳۰ نفر در نظر گرفته شد که به روش نمونه‌گیری در دسترس انجام شد. تحصیل در دوره متوسطه اول (پایه‌های هفتم، هشتم و نهم)، دامنه سنی (۱۲ تا ۱۵ سال)، دسترسی به اینترنت، استفاده از شبکه‌های اجتماعی مجازی، رضایت و علاقه جهت شرکت در مطالعه، عدم سابقه ترک تحصیل، عدم مصرف داروهای روانپزشکی به عنوان معیارهای ورود در نظر گرفته شد؛ همچنین عدم تکمیل پرسشنامه‌ها به عنوان معیار خروج لحاظ شد. نمونه مورد نظر به شیوه حضوری در مدارس (پرسشنامه کاغذی) جمع‌آوری شد. رضایت همه دانش‌آموزان جهت شرکت در این مقاله دریافت شد؛ همه افراد از اهداف مطالعه آگاه بودند؛ همچنین شرکت در این مطالعه هیچ‌گونه آسیب جسمانی و روانی برای افراد به دنبال نداشت و به افراد اطمینان داده شد که اطلاعات آنها محرمانه نگه داشته خواهد شد. به منظور تحلیل داده‌ها از روش‌های آماری بوت استرپ و مدل‌یابی معادلات ساختاری در نرم افزارهای SPSS نسخه ۲۷ و AMOS نسخه ۲۴ استفاده شد.

ابزار سنجش

مقیاس افسردگی، اضطراب و استرس-۲۱ (DASS-21): این مقیاس با هدف اندازه‌گیری خرده‌مقیاس‌های افسردگی، اضطراب و استرس توسط لایبوند و لایبوند^۲ (۱۹۹۵) مطرح گردید و شامل ۲۱ گویه (هر خرده‌مقیاس دارای ۷ گویه می‌باشد) است. نمره گذاری گویه‌های مربوط به این خرده‌مقیاس‌ها بر مبنای طیف لیکرت در چهار طبقه (اصلاً، کم، زیاد خیلی زیاد) صورت می‌گیرد که نمرات بالا در هر خرده‌مقیاس با توجه به دامنه نمرات ۰ تا ۲۱ نشانه‌های شدیدتر را نشان می‌دهد. پایایی این مقیاس توسط هنری و کرافورد^۳ (۲۰۰۳) با روش آلفای کرونباخ برای خرده‌مقیاس‌های افسردگی، اضطراب و استرس به ترتیب ۰/۸۸، ۰/۸۲ و ۰/۹۰ و برای کل پرسشنامه ۰/۹۳ گزارش شد؛ همچنین روایی سازه به روش تحلیل عاملی اکتشافی بررسی شد که سه عامل شناسایی شد که ۷۹ درصد واریانس را تبیین کرد. سامانی و جوکار (۱۳۸۶) در یک پژوهش اعتباریابی به روش باز آزمایی در فاصله سه هفته‌ای، پایایی خرده‌مقیاس‌های افسردگی، اضطراب و استرس را به ترتیب ۰/۸۵، ۰/۷۵ و ۰/۸۷ و همچنین همسانی درونی را به ترتیب ۰/۸۱، ۰/۷۳ و ۰/۸۱ گزارش دادند؛ همچنین روایی سازه به روش تحلیل عاملی اکتشافی بررسی شد که سه عامل شناسایی شد که ۵۴ درصد واریانس را تبیین کرد. در پژوهش حاضر همسانی درونی با روش آلفای کرونباخ برای خرده‌مقیاس‌های افسردگی، اضطراب و استرس به ترتیب ۰/۷۷، ۰/۸۵ و ۰/۸۳ محاسبه شد.

مقیاس تجربه قلدری-قربانی سایبری (CBVEQ): این مقیاس با هدف بررسی تجربه قلدری سایبری یا قربانی سایبری در نوجوانان توسط آنتیادو^۴ و همکاران (۲۰۱۶) مطرح گردید و شامل دو خرده مقیاس قلدری سایبری و قربانی سایبری و هرکدام در قالب ۱۲ گویه است. نمرات خرده مقیاس‌ها مستقل از یکدیگرند و پرسشنامه دارای نمره کل نمی‌باشد. نمره گذاری ۱۲ گویه این مقیاس بر مبنای طیف لیکرت در پنج طبقه (هرگز، یک یا دوبار، بعضی اوقات، اکثر مواقع و هرروز) صورت می‌گیرد. کمترین نمره در هر عامل ۱۲ و بیشترین نمره ۶۰ است که نمره بالا در هر مقیاس نشان‌دهنده همان ویژگی در فرد است. پایایی این مقیاس توسط آنتیادو و همکاران (۲۰۱۶) بر اساس آلفای کرونباخ برای عامل قلدری سایبری ۰/۸۹ و برای عامل قربانی سایبری ۰/۸۰ محاسبه شد و همچنین روایی آن با استفاده از سنجش شاخص‌های برازندگی مطلوب گزارش شد و بار عاملی هر یک از سوالات بالای ۰/۴۰ بود. بشرپور و زردی (۱۳۹۸) در یک پژوهش اعتباریابی؛ همسانی درونی را با استفاده از روش آلفای کرونباخ برای عامل قلدری سایبری ۰/۷۵، عامل قربانی سایبری ۰/۷۸ و کل پرسشنامه ۰/۷۹ بدست آوردند و همچنین به فاصله زمانی ۱ هفته ضریب بازآزمایی را برای عامل قلدری سایبری ۰/۶۳، عامل قربانی سایبری ۰/۶۹ و نمره کل ۰/۷۲ گزارش دادند؛ روایی سازه به روش تحلیل عاملی تاییدی بررسی شد و بار عاملی سوالات بالای ۰/۴۰ محاسبه شد. در پژوهش حاضر همسانی درونی با روش آلفای کرونباخ برای عامل قربانی سایبری ۰/۷۴ محاسبه شد.

مقیاس نشخوار خودانتقادی (SCRS): با هدف اندازه‌گیری فرآیند خودانتقادی در قالب نشخوارهای ذهنی توسط اسمارت^۵ و همکاران (۲۰۱۶) طراحی شده است. نمره گذاری ۱۰ گویه این مقیاس بر مبنای طیف لیکرت در چهار طبقه (اصلاً، کم، زیاد و خیلی زیاد)

1 Klein

2 Depression, Anxiety and Stress Scale-21 Items (DASS-21)

3 Lovibond and Lovibond

4 Henry and Crawford

5 Cyberbullying/Victimization Experiences Questionnaire (CBVEQ)

6 Antoniadou

7 Self-Critical Rumination Scale (SCRS)

8 Smart

صورت می‌گیرد که با توجه به دامنه نمرات ۱۰ تا ۴۰ نمرات بالا افزایش سطح نشخوار خودانتقادی را نشان می‌دهد. روایی این مقیاس توسط اسمارت و همکاران (۲۰۱۶) به روش تحلیل عاملی اکتشافی بررسی شد که نشان داد ۱۰ سوال در قالب یک عامل ۵۸/۴۱ درصد واریانس کل را تبیین می‌کند. همسانی درونی این مقیاس ۰/۹۲ به روش آلفای کرونباخ محاسبه شد و همچنین به روش باز آزمایی در فاصله دو هفته‌ای، پایایی آن ۰/۸۶ گزارش شد. شاهیان و همکاران (۱۴۰۲) در یک پژوهش اعتباریابی، آلفای کرونباخ ۰/۹۰ و باز آزمایی آن را در فاصله دو هفته ۰/۷۳ گزارش کردند؛ همچنین روایی به روش تحلیل عاملی اکتشافی بررسی شد؛ با توجه به نتایج تحلیل عاملی اکتشافی، یک عامل شناسایی شد که در مجموع ۵۵ درصد کل واریانس را تبیین کرد. در پژوهش حاضر ضریب آلفای کرونباخ ۰/۸۰ محاسبه شد.

یافته ها

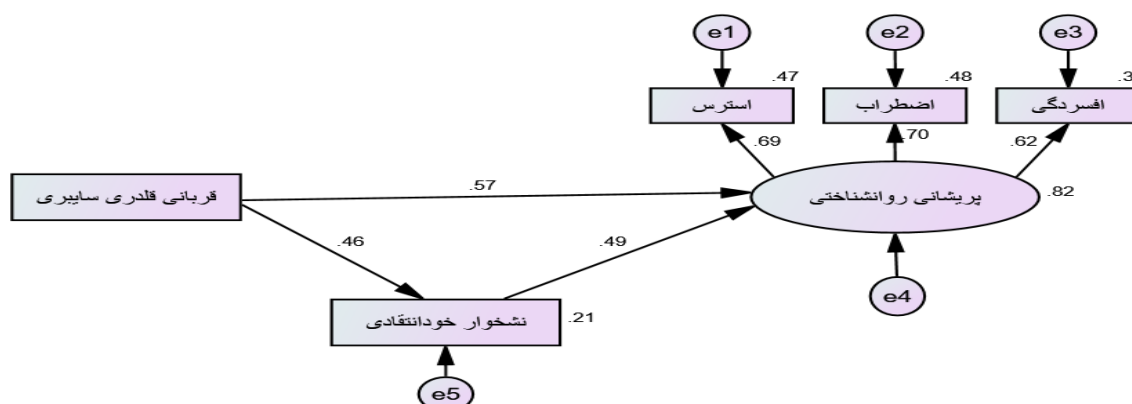
۲۳۰ نفر در این مطالعه مشارکت داشتند. شرکت کنندگان در میانگین و انحراف معیار سنی $13/90 \pm 0/79$ سال قرار داشتند. در این ۸۲ نفر (۳۵/۷۰ درصد) پایه هفتم، ۸۶ نفر (۳۷/۴۰ درصد) پایه هشتم و ۶۲ نفر (۲۷ درصد) پایه نهم بودند. ۱۳۹ نفر (۶۰/۴۰ درصد) از مدارس دولتی و ۹۱ نفر (۳۹/۶۰) از مدارس غیردولتی مشارکت داشتند. ۹۴ نفر (۴۰/۹۰ درصد) تک فرزند بودند و ۱۳۶ نفر (۵۹/۱۰ درصد) دارای حداقل یک یا چند خواهر/برادر بودند. در جدول ۱ اطلاعات توصیفی متغیرها و روابط بین آن‌ها گزارش شده است.

جدول ۱: یافته‌های توصیفی و ضرایب همبستگی بین متغیرها

متغیرها	۱	۲	۳
۱- پریشانی روانشناختی	۱		
۲- قربانی قلدری سایبری	۰/۶۷ **	۱	
۳- نشخوار خودانتقادی	۰/۶۳ **	۰/۴۶ **	۱
میانگین	۲۲/۲۱	۲۰/۰۳	۲۱/۹۰
انحراف معیار	۹/۴۴	۴/۸۳	۴/۷۷
کجی	۰/۲۰	۰/۶۳	۰/۲۳
کشیدگی	-۰/۵۹	۰/۶۵	-۰/۳۰

نتایج آزمون ضریب همبستگی پیرسون در جدول ۱ نشان داد که پریشانی روانشناختی با قربانی قلدری سایبری ($r=0/67$) و نشخوار خودانتقادی ($r=0/63$) رابطه مثبت و معنادار داشت؛ همچنین بین قربانی قلدری سایبری و نشخوار خودانتقادی ($r=0/46$) رابطه مثبت و معنادار وجود داشت ($P<0/05$). همچنین در جدول ۱ میانگین و انحراف معیار سه متغیر اصلی پژوهش ارائه شده است. جهت بررسی نرمال بودن توزیع داده‌ها هر یک از متغیرها از شاخص‌های کجی و کشیدگی استفاده شد، نتایج نشان داد همه شاخص‌ها در محدوده مطلوب قرار دارند، که نشان دهنده نرمال بودن توزیع داده‌ها است، چرا که شاخص‌های کجی بین ۲- تا ۲+ و کشیدگی بین ۷- تا ۷+ قرار داشتند. قبل از اجرای مدل معادلات ساختاری نقش میانجی نشخوار خودانتقادی در رابطه بین قربانی قلدری سایبری و پریشانی روانشناختی در نوجوانان دو پیش‌فرض استقلال خطاها و عدم هم‌خطی چندگانه بررسی شد، نتایج نشان داد که این دو پیش‌فرض مطلوب می‌باشند و می‌توان از مدل‌یابی معادلات ساختاری استفاده کرد. در شکل ۱ مدل معادلات ساختاری در حالت ضرایب استاندارد ارائه شده است.

نقش میانجی نشخوار خودانتقادی در رابطه بین قربانی قلدری سایبری و پریشانی روانشناختی در نوجوانان
The mediating role of self-critical rumination in the relationship between cyberbullying victimization and psychological ...

شکل ۱: مدل مفهومی پژوهش با ضرایب استاندارد

نتایج ضرایب مسیر در شکل ۱ بیانگر این است که مدل پیشنهادی در مجموع ۸۲٪ از واریانس پریشانی روانشناختی را در نوجوانان پیش‌بینی می‌کند. در ادامه در جدول ۲ نتایج اثرات مستقیم در مدل ارائه شده است.

جدول ۲: ضرایب مسیر مستقیم و معناداری مسیرهای مدل

متغیر برون‌داد ← متغیر درون‌داد	ضریب استاندارد	خطای استاندارد	مقدار t	دامنه پایین	دامنه بالا	سطح معناداری
قربانی قلدری سایبری ← پریشانی روانشناختی	۰/۵۷	۰/۰۶	۸/۶۷	۰/۴۷	۰/۶۷	۰/۰۱
نشخوار خودانتقادی ← پریشانی روانشناختی	۰/۴۹	۰/۰۶	۷/۸۷	۰/۳۸	۰/۵۸	۰/۰۱
قربانی قلدری سایبری ← نشخوار خودانتقادی	۰/۴۶	۰/۰۶	۷/۴۴	۰/۳۵	۰/۵۴	۰/۰۱

نتایج نشان داد که قربانی قلدری سایبری ($\beta=0/57$) و نشخوار خودانتقادی به طور مثبت ($\beta=0/49$) بر پریشانی روانشناختی اثر مستقیم داشتند؛ همچنین قربانی قلدری سایبری به طور مثبت بر نشخوار خودانتقادی ($\beta=0/46$) اثر مستقیم و معنادار داشت ($P<0/05$). در ادامه، نتایج تحلیل میانجی در جدول ۳ ارائه شده است.

جدول ۳: اثر نقش میانجی نشخوار خودانتقادی در رابطه بین قربانی قلدری سایبری و پریشانی روانشناختی

متغیر برون‌داد ← میانجی ← متغیر درون‌داد	ضریب استاندارد	خطای استاندارد	دامنه پایین	دامنه بالا	سطح معناداری
قربانی قلدری سایبری ← نشخوار خودانتقادی ← پریشانی روانشناختی	۰/۲۳	۰/۰۴	۰/۱۷	۰/۲۹	۰/۰۱

نتایج آزمون بوت استرپ نشان داد که نشخوار خودانتقادی با ضریب استاندارد ($\beta=0/24$) به طور مثبت و معنادار بین قربانی قلدری سایبری و پریشانی روانشناختی نقش میانجی داشت ($P<0/05$)؛ در واقع قربانی قلدری سایبری به واسطه به واسطه افزایش نشخوار خودانتقادی موجب افزایش پریشانی روانشناختی در نوجوانان می‌شود. در جدول ۴ شاخص‌های برازش ارائه شده است.

جدول ۴: شاخص‌های برازش حاصل از مدل‌یابی معادلات ساختاری

شاخص‌های برازش	CMIN	df	CMIN/DF	CFI	GFI	AGFI	TLI	IFI	NFI	RMSEA
مدل پژوهش	۶/۲۴	۴	۱/۵۶	۰/۹۷	۰/۹۶	۰/۹۳	۰/۹۷	۰/۹۹	۰/۹۶	۰/۰۵
معیار تصمیم	$P>0/05$	-	<5	$>0/9$	$>0/9$	$>0/9$	$>0/9$	$>0/9$	$>0/9$	$<0/08$

نتایج جدول ۴ نشان داد، شاخص‌های برازندگی حاصل از مدلیابی معادلات ساختاری مدل مفهومی پژوهش از برازش مطلوب مدل پژوهشی با داده‌های گردآوری شده حمایت می‌کنند ($\chi^2/df=1/56$ ، $CFI=0/97$ ، $GFI=0/96$ ، $AGFI=0/93$ ، $TLI=0/97$ ، $IFI=0/99$ ، $NFI=0/96$ و $RMSEA=0/05$)، بر این اساس می‌توان گفت که مدل پیشنهادی از برازش مطلوب برخوردار است.

بحث و نتیجه‌گیری

پژوهش حاضر با هدف بررسی نقش میانجی نشخوار خودانتقادی در رابطه بین قربانی قلدری سایبری و پریشانی روانشناختی در نوجوانان انجام شد. اولین یافته نشان داد قربانی قلدری سایبری به طور مستقیم اثر مثبت و معنادار بر پریشانی روانشناختی دارد؛ در واقع نوجوانانی که مورد قربانی قلدری سایبری قرار می‌گیرند، دچار پریشانی روانشناختی می‌شوند. در اهمیت نقش قربانی قلدری سایبری در بروز پریشانی روانشناختی یافته حاضر با مطالعات ویشوکارما^۱ و همکاران (۲۰۲۵)، عزیزی و کیشی (۲۰۲۴)، خادکا و همکاران (۲۰۲۴)، شاهین و همکاران (۲۰۲۳)، کوین هو و نگوین (۲۰۲۳) و چن^۲ (۲۰۲۰) همسو بود. در تبیین این یافته می‌توان گفت قابلیت آزار و آسیب‌رسانی فضای دیجیتال، علاوه بر کاهش عزت نفس و صدمه بر احساس ارزشمندی، موجب انزوای می‌شود که نشان‌دهنده نیمرخ بالینی افسردگی است. از طرفی با توجه به ماهیت بدون محدودیت زمانی و مکانی قلدری‌های سایبری، قربانیان با افزایش شدت اضطراب مواجه می‌شوند و همچنین فشارهای اجتماعی غیرمنتظره شبکه‌های دیجیتال به‌طور بالقوه استرس و پیامدهای هیجانی را به همراه دارد (ویشوکارما و همکاران، ۲۰۲۵). مفهوم پیچیده پریشانی روانشناختی همانندی علائم روانی به شمار می‌رود که اغلب به‌عنوان یک واکنش روانی نابهنجار به موقعیت‌های تنش‌زا است، به ویژه قلدری سایبری که به درونی‌سازی هیجانات منفی می‌انجامد و در نتیجه ایجاد احساس ناامنی در نوجوانان، ذهنیتی منفی نسبت به تعاملات پیش‌رو را شکل می‌دهد که زمینه استرس، اضطراب و افسردگی را شکل می‌دهد (عزیزی و کیشی، ۲۰۲۴).

یافته دیگر نشان داد نشخوار خودانتقادی به طور مستقیم اثر مثبت و معنادار بر پریشانی روانشناختی دارد؛ در واقع نشخوار خودانتقادی در نوجوانان موجب پریشانی روانشناختی آنها می‌گردد. در این زمینه نتیجه حاضر با مطالعات گلو^۳ و همکاران (۲۰۲۴)، روسا و کیگان^۴ (۲۰۲۴)، صادق‌زاده و همکاران (۲۰۲۲)، کلوبینسکی^۵ و همکاران (۲۰۲۱) و آرورا^۶ (۲۰۲۱) همسو بود. در تبیین این یافته می‌توان گفت ارزیابی بیش از حد انتقادی از خود، پیرو درونی‌سازی احساسات ناخوشایند، ناتوانی در برقراری تعاملات بین‌فردی در افراد را به دنبال دارد که در بروز مشکلات روانشناختی نقش دارد (صادق‌زاده و همکاران، ۲۰۲۲). تشدید فرایند خودانتقادی منجر به نشخوارهای ذهنی شده که به‌عنوان راهبردهای مقابله‌ای ناسازگارانه، در پی دشواری در تنظیم هیجان، به تحکیم پریشانی روانشناختی می‌انجامد (روسا و کیگان، ۲۰۲۴). اضطراب‌های ناشی از خودانتقادی نتیجه این رفتارهای مقابله‌ای است که در پاسخ به احساسات منفی درونی‌شده روی می‌دهند (سیمپسون^۷ و همکاران، ۲۰۲۴). افرادی که در معرض ارزیابی شدید از خود هستند، نشخوار ذهنی را در خود پروراندند و در نتیجه احساس شرم در معرض استرس قرار می‌گیرند. از طرفی توقع غیرمنطقی از دستاوردهای بزرگ می‌تواند بر شدت این فرایند بی‌افزاید. در واقع این انتظارات به عنوان معیارهای دور از دسترس با نشخوار خودانتقادی در ارتباط بوده و تنش‌های روانی را به همراه دارد (میلیا^۸ و همکاران، ۲۰۲۱). نشخوار فکری با تشدید فرایند افکار منفی در پس‌درگیری با رویدادهای ناخوشایند زندگی، موجب درماندگی افراد در مدیریت تکرار و استمرار این حجم از افکار می‌شود. در پی اضطراب ناشی از ناتوانی در حل تعارضات این چرخه معیوب، خودانتقادی افزایش می‌یابد و افراد به انزوای می‌آورند که به تدریج با افسردگی مواجه می‌شوند (مقانلو و دادفر، ۲۰۲۴).

همچنین یافته دیگر نشان داد قربانی قلدری سایبری به طور مستقیم اثر مثبت و معنادار بر نشخوار خودانتقادی دارد؛ در واقع قربانیان نوجوان در قلدری سایبری درگیر نشخوار خودانتقادی می‌شوند. در این زمینه نتیجه حاضر با مطالعات لیو و همکاران (۲۰۲۵)، زو و همکاران (۲۰۲۳)، لو^۸ و همکاران (۲۰۲۳) و سپهری و همکاران (۲۰۲۳) همسو بود. در تبیین این یافته می‌توان گفت نشخوار ذهنی، به عنوان یک

1 Vishwakarma

2 Chen

3 Rosa and Keegan

4 Kolubinski

5 Arora

6 Simpson

7 Milia

8 Lou

مکانیسم تکرار شونده، در مواجهه با بازتاب رویدادهای تنش‌زا، فرایندهای شناختی و هیجانات را تحت تاثیر قرار می‌دهد. از طرفی احساس قربانی بودن با خودسرزنشگری همراه است به طوریکه وقتی یک فرد قربانی در معرض قلدری‌های سایبری قرار می‌گیرد، مسئله‌ای مبتنی بر دلیل مواجهه مکرر با اینگونه رفتارهای آسیب‌زا در ذهن او شکل می‌گیرد که در نهایت خودانتقادگری را در پی دارد. ارزیابی‌های منفی از خود که به دنبال رویارویی با آزار و آسیب‌های سایبری به‌عنوان واکنش‌های مقابله‌ای ناسازگار نمایان می‌شود و به طور مکرر و مستمر صورت می‌گیرد، افراد را در برابر مدیریت هیجانات منفی ناشی از عوامل استرس‌زا ناتوان می‌سازد (لو و همکاران، ۲۰۲۳).

در نهایت یافته اصلی نشان داد که نشخوار خودانتقادی در رابطه بین قربانی قلدری سایبری و پریشانی روانشناختی نوجوانان نقش میانجی دارد. یافته‌هایی این پژوهش با مطالعه لیو و همکاران (۲۰۲۰) همسو و با پژوهش پاریس و همکاران (۲۰۲۲) غیرهمسو بود. چارچوب‌های نظری مانند نظریه سبک‌های پاسخ نشان می‌دهند که نشخوار فکری با توجه مداوم به تجربیات منفی، به جای تسهیل حل مسئله یا تنظیم هیجان، پریشانی روانشناختی را تقویت و طولانی می‌کند. هنگامی که فردی خشونت سایبری را تجربه می‌کند، ممکن است خودپنداره او تهدید شود و افکار و باورهای خودانتقادی را برانگیزد. این افکار می‌توانند به چرخه‌ای از نشخوار فکری تبدیل شوند، که در آن فرد به طور مداوم تجربه منفی را تکرار و نقد می‌کند و سرزنش و شرم را درونی می‌کند (شانک^۱ و همکاران، ۲۰۲۲). طبق مدل‌های شناختی-رفتاری، این سبک پردازش ناسازگارانه با جلوگیری از مکانیسم‌های مقابله‌ای سازگار، پریشانی روانشناختی را تشدید می‌کند. تداوم نشخوار خودانتقادی، تأثیر قربانی سایبری را میانجی‌گری می‌کند، زیرا پریشانی صرفاً از رویداد اولیه ناشی نمی‌شود، بلکه از طریق خودانتقادی مداوم حفظ و تشدید می‌شود. این مسیر میانجی‌گری، نقش فرآیندهای فکری درونی را برجسته می‌کند و با تحقیقاتی که نشان می‌دهند مداخلاتی که نشخوار فکری را هدف قرار می‌دهند، می‌توانند تأثیر روانی قربانی شدن در فضای مجازی را کاهش دهند، همسو است (ری^۲ و همکاران، ۲۰۲۰).

از یافته‌های این مطالعه می‌توان نتیجه گرفت قربانی قلدری سایبری می‌تواند به طور مستقیم بر افزایش پریشانی روانشناختی در دوره نوجوانی تاثیر بگذارد. همچنین یافته‌ها نشان داد قربانی قلدری سایبری به سبب ایجاد نشخوار خودانتقادی، می‌تواند به طور غیرمستقیم بر پریشانی روانشناختی تاثیر بگذارد.

از محدودیت‌های پژوهش حاضر می‌توان به جنسیت جامعه آماری و همینطور روش نمونه‌گیری از نوع دردسترس اشاره کرد؛ با توجه به تمرکز این مطالعه بر دانش‌آموزان پسر، پیشنهاد می‌شود در پژوهش‌های آینده مطالعات بر هر دو جنس به روش تصادفی صورت گیرد تا نتایج قابلیت تعمیم‌پذیری بیشتری داشته باشند. از طرفی پیشنهاد می‌شود جهت بررسی علیت روابط بین متغیرها از پژوهش‌های طولی استفاده شود؛ پژوهش همبستگی یک محدودیت مهم در دستیابی به علیت می‌باشد. با توجه به نقش تاثیرگذار خشونت‌های سایبری بر پریشانی روانشناختی و همچنین نشخوار خودانتقادی پیشنهاد می‌شود علاوه بر ایجاد محیط‌های حمایتی، جهت آگاهی بخشی و همچنین مهارت‌های مقابله‌ای سازگارانه برای نوجوانان، کارگاه‌های آموزشی برگزار شود.

منابع

- آجورلو، س.، پورحسین، ر.، و نقش، ز. (۱۴۰۳). اثربخشی روش مرور خویشتن بر پریشانی روان شناختی، سرمایه روان شناختی و بهزیستی روان شناختی در دختران نوجوان. *نشریه رویش روان شناسی*، ۱۳(۲)، ۱-۱۲. <http://frooyesh.ir/article-1-4985-fa.html>
- بشرپور، س.، و زردی، ب. (۱۳۹۸). خصوصیات روان سنجی مقیاس تجربه قلدری- قربانی سایبری در دانش-آموزان. *فصلنامه روان شناسی مدرسه*، ۱۸(۱)، ۴۳-۵۷. <http://magiran.com/p2013514>
- بیرانوند، ک.، بهروزی، ن.، شهنی ییلاق، م.، و مکتبی، غ. (۱۴۰۳). اثربخشی آموزش راهبردهای پردازش هیجان مدار بر تنیدگی تحصیلی، سازگاری اجتماعی و پریشانی روانشناختی دانش آموزان پسر دوره دوم متوسطه. *فصلنامه علوم روانشناختی*، ۲۳(۱۳۹)، ۱۶۰۷-۱۶۲۰. <http://magiran.com/p2739736>
- جهان، ج. (۱۴۰۱). پیش بینی سیستم فعالساز رفتاری بر اساس پریشانی روانشناختی و تکانشوری نوجوانان بزهکار. *نشریه پویایی روانشناختی در اختلال های خلقی*، ۱(۲)، ۳۰-۳۸. <http://magiran.com/p2675539>
- سامانی، س.، و جوکار، ب. (۱۳۸۷). بررسی اعتبار و روایی فرم کوتاه مقیاس افسردگی، اضطراب و فشار روانی. *مجله علوم اجتماعی و انسانی دانشگاه شیراز*، ۲۶(۳)، ۶۵. <http://magiran.com/p573757>

1 Schunk

2 Rey

- شاهیان، ه.، مولایی، م.، و سعادت، س. (۱۴۰۳). اعتباریابی نسخه فارسی مقیاس نشخوار خودانتقادی در دانشجویان. *نشریه رویش روان‌شناسی*، ۱۳(۶)، ۲۴۰-۲۳۱. <http://frooyesh.ir/article-1-5565-fa.html>
- شمالی احمدآبادی، م.، و برخورداری احمدآبادی، ع. (۱۴۰۳). نقش واسطه‌ای فرسودگی والدینی در رابطه بین پریشانی روانی و بدرفتاری با فرزندان در پاندمی کووید-۱۹. *نشریه رویش روان‌شناسی*، ۱۳(۴)، ۲۴۵-۲۵۴. <http://frooyesh.ir/article-1-4259-fa.html>
- فهامی، ر.، و محمدی، ه. (۱۴۰۳). اثربخشی آموزش شفقت درمانی بر انگیزه تحصیلی و پریشانی روانی دانش‌آموزان. *نشریه رویش روان‌شناسی*، ۱۳(۱)، ۲۰-۲۱. <http://frooyesh.ir/article-1-4922-fa.html>
- Arora, S. (2021). Pain That Lasts: A study on social anxiety, self-critical rumination, psychological distress & Peer support among bullied young adults. *International Journal of Indian Psychology*, 9(3), 1025-1035. <https://doi.org/10.25215/0903.094>
- Azizi, M., & Kishi, E. (2024). Structural Equation Modeling of Suicidal Ideation Based on Victimization and Cyberbullying: The Mediating Role of Psychological Distress. *International Journal of Epidemiology and Public Health Research*, 5(2), 2836-10. <https://doi.org/10.61148/2836-2810/IJEPHR>
- Birni, G., Erus, S. M., Satıcı, S. A., & Deniz, M. E. (2025). Psychological flexibility and self-critical rumination: A serial mediation between adverse childhood experiences and mental well-being in adulthood. *Personality and Individual Differences*, 232, 112861. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2024.112861>
- de Carvalho, N. A., & Veiga, F. H. (2022). Psychosocial development research in adolescence: A scoping review. *Trends in Psychology*, 30(4), 640-669. <https://doi.org/10.1007/s43076-022-00143-0>
- Chen, J. K. (2020). Cyber victimisation, social support, and psychological distress among junior high school students in Taiwan and Mainland China. *Asia Pacific Journal of Social Work and Development*, 30(3), 150-163. <https://doi.org/10.1080/02185385.2020.1755994>
- Dikurrahman, D., & Putra, D. R. S. (2024). Cyberbullying and its Impact in Indonesia: Legal Protection for Victims from The Perspective of The ITE Law and Cyber Law. *Indonesian Cyber Law Review*, 1(1), 21-29. <https://doi.org/10.59261/iclr.v1i1.4>
- Geller, S., Levy, S., & Avitsur, R. (2024). Psychological distress in individuals with irritable bowel syndrome: the roles of body image and self-criticism. *Health psychology and behavioral medicine*, 12(1), 2334466. <https://doi.org/10.1080/21642850.2024.2334466>
- Geng, J., Jiao, L., Pan, S., Liu, Y., & Wang, Y. (2025). The influence of cyberbullying victimization on adolescents' engagement in non-suicidal self-injurious behavior: A longitudinal multi-mediation analysis. *Child abuse & neglect*, 161, 107237. <https://doi.org/10.1016/j.chiabu.2024.107237>
- Henry, J. D., & Crawford, J. R. (2005). The short-form version of the Depression Anxiety Stress Scales (DASS-21): construct validity and normative data in a large non-clinical sample. *The British journal of clinical psychology*, 44(Pt 2), 227-239. <https://doi.org/10.1348/014466505X29657>
- Jiang, C., Wan, G., Guan, J., & Huang, J. (2025). Intergenerational cycle of victimization: Parental childhood experiences of violence victimization, parental maltreatment and children's cyberbullying victimization. *Child abuse & neglect*, 167, 107572. Advance online publication. <https://doi.org/10.1016/j.chiabu.2025.107572>
- Khadka, S., Limbu, A., Chalise, A., Pandey, S., & Paudel, S. (2024). Cyberbullying victimisation and its association with depression, anxiety and stress among female adolescents in Deumai Municipality, Nepal: a cross-sectional survey. *BMJ open*, 14(10), e081797. <https://doi.org/10.1136/bmjopen-2023-081797>
- Klein, T., Buhr, E., Johnsen, K. P., & Frase, C. G. (2011). Traceable measurement of nanoparticle size using a scanning electron microscope in transmission mode (TSEM). *Measurement Science and Technology*, 22(9), 094002. <https://doi.org/10.1088/0957-0233/22/9/094002>
- Kocsel, N., Köteles, F., Galambos, A., & Kökönyei, G. (2021). The interplay of self-critical rumination and resting heart rate variability on subjective well-being and somatic symptom distress: A prospective study. *Journal of psychosomatic research*, 152, 110676. Advance online publication. <https://doi.org/10.1016/j.jpsychores.2021.110676>
- Kolubinski, D. C., Nikčević, A. V., & Spada, M. M. (2021). The effect of state and trait self-critical rumination on acute distress: An exploratory experimental investigation. *Journal of Rational-Emotive & Cognitive-Behavior Therapy*, 39(3), 306-321. <https://doi.org/10.1007/s10942-020-00370-3>
- Lee, J., Choo, H., Zhang, Y., Cheung, H. S., Zhang, Q., & Ang, R. P. (2025). Cyberbullying Victimization and Mental Health Symptoms Among Children and Adolescents: A Meta-Analysis of Longitudinal Studies. *Trauma, violence & abuse*, 15248380241313051. Advance online publication. <https://doi.org/10.1177/15248380241313051>
- Liu, C., Liu, Z., & Yuan, G. (2020). The longitudinal influence of cyberbullying victimization on depression and posttraumatic stress symptoms: The mediation role of rumination. *Archives of psychiatric nursing*, 34(4), 206-210. <https://doi.org/10.1016/j.apnu.2020.05.002>
- Liu, X., Liao, X., & Ni, J. (2025). A Cross-Sectional Study of Cybervictimization and Non-Suicidal Self-Injury Among College Students: A Moderated Mediation Model of Rumination and Resilience. *Archives of suicide research : official journal of the International Academy for Suicide Research*, 1-17. Advance online publication. <https://doi.org/10.1080/13811118.2025.2513578>
- Luo, Q., Wu, N., & Huang, L. (2023). Cybervictimization and cyberbullying among college students: The chain mediating effects of stress and rumination. *Frontiers in psychology*, 14, 1067165. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2023.1067165>

The mediating role of self-critical rumination in the relationship between cyberbullying victimization and psychological ...

- Milia, C., Kolubinski, D. C., & Spada, M. M. (2021). The effects of self-critical rumination on shame and stress: an experimental study. *Behavioural and cognitive psychotherapy*, 49(3), 272–286. <https://doi.org/10.1017/S1352465820000727>
- Moghanloo, M., & Dadfar, H. (2024). The Relationship of Self-Criticism and Loneliness with Depression in Older Adults: The Mediating Role of Rumination. *Aging Psychology*, 10(1), 89–110. <http://doi.org/10.22126/JAP.2024.10211.1756>
- Noor, Q., Rashid, A., Abbasi, P. N., Babar, T., Abbasi, N. M., & Rubab, M. (2025). The Effect of Cyberbullying Victimization on Self-Esteem and Psychological Well-Being in Young Adults. *ACADEMIA International Journal for Social Sciences*, 4(1), 147–162. <https://doi.org/10.63056/ACAD.004.01.0049>
- Park, S. R., & Bae, S. M. (2025). The Moderating Effect of Internet Ethics on the Relationship Between Cyberbullying Victimization and Perpetration Among Korean Adults. *Psychiatry investigation*, 22(1), 47–56. <https://doi.org/10.30773/pi.2024.0127>
- Parris, L., Lannin, D. G., Hynes, K., & Yazedjian, A. (2022). Exploring Social Media Rumination: Associations With Bullying, Cyberbullying, and Distress. *Journal of interpersonal violence*, 37(5–6), NP3041–NP3061. <https://doi.org/10.1177/0886260520946826>
- Quynh Ho, T. T., & Nguyen, H. T. (2023). Self-disclosure on social networking sites, loneliness and psychological distress among adolescents: The mediating effect of cyber victimization. *European Journal of Developmental Psychology*, 20(1), 172–188. <https://doi.org/10.1080/17405629.2022.2068523>
- Rey, L., Neto, F., & Extremera, N. (2020). Cyberbullying victimization and somatic complaints: A prospective examination of cognitive emotion regulation strategies as mediators. *International journal of clinical and health psychology : IJCHP*, 20(2), 135–139. <https://doi.org/10.1016/j.ijchp.2020.03.003>
- Rosa, L. D., & Keegan, E. G. (2024). Clinical implications of perfectionism: relationship between self-criticism, rumination and psychological distress in university students. *Revista Brasileira de Terapias Cognitivas*, 20. <https://doi.org/10.5935/1808-5687.20240467>
- Sadeghzadeh, M., Askari, Z., & Khormaei, F. (2022). The relationship between self-criticism and sensitivity to rejection with psychological distress in female students: Mediating role of self-silencing. *Women's Studies Sociological and Psychological*, 20(2), 127–155. <https://doi.org/10.22051/jwsps.2022.36452.2450>
- Schunk, F., Zeh, F., & Trommsdorff, G. (2022). Cybervictimization and well-being among adolescents during the COVID-19 pandemic: The mediating roles of emotional self-efficacy and emotion regulation. *Computers in human behavior*, 126, 107035. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2021.107035>
- Sergeeva, O. V., & Zheltukhina, M. R. (2025, June). Psychological well-being as a predictor of cyberbullying victimization in university students: a Bayesian approach. In *Frontiers in Education* (Vol. 10, p. 1563122). Frontiers Media SA. <https://doi.org/10.3389/feduc.2025.1563122>
- Sepehri, P., Aghaie, E., & Poursalehi Navideh, M. (2023). Predicting Self-Criticism and Cyberbullying-Victimization Based on Mindfulness in Adolescents of Zanjan in 2022. *Avicenna Journal of Neuro Psycho Physiology*, 10(2), 50–55. <http://doi.org/10.32592/ajnpp.2023.10.2.101>
- Shaheen, H., Rashid, S., & Aftab, N. (2023). Dealing with feelings: moderating role of cognitive emotion regulation strategies on the relationship between cyber-bullying victimization and psychological distress among students. *Current Psychology*, 42(34), 29745–29753. <https://doi.org/10.1007/s12144-023-04934-1>
- Simpson, N. J., Ogrodniczuk, J. S., & Kealy, D. (2024). Self-criticism and anxiety in the general population. *Archives of Psychiatry & Psychotherapy*, 26(4). <http://doi.org/10.12740/APP/189810>
- Vishwakarma, B., Kumari, P., & Vishwakarma, A. K. (2025). Predictive Role of Cyberbullying and Victimization on General Psychological Distress among PhD Students. *Indian Journal of Extension Education*, 61(3), 14–18. <https://doi.org/10.48165/IJEE.2025.61303>
- Zhu, F., Xiao, W., Wu, X., Zhuang, L., Cai, J., & Liu, L. (2025). Cross-lagged analysis of cyberbullying victimization, school connection, and depression among high school students. *Personality and Individual Differences*, 233, 112892. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2024.112892>
- Zou, H., Huang, J., Zhang, W., Wu, J., Wu, W., & Huo, L. (2023). The effect of cyberbullying victimization and traditional bullying victimization on suicidal ideation among Chinese female college students: The role of rumination and insomnia. *Journal of affective disorders*, 340, 862–870. <https://doi.org/10.1016/j.jad.2023.08.099>